



**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Cuius autoritate sint beneficia permutanda, & qui ea permutare possunt.
§. 3

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

in fauorem; & latius cum de iure patronatus sermone fecimus: & tradit in præfatione Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 6. & 32. Garcia innumeris referens 11. p. cap. 3. n. 19. Aug. Barbosa alleg. 69. n. 20. & 21. Quapropter volens permutare suum beneficium iurispatriatus, tenetur consensum patroni prius habere, quod si illum non habet, etiam patronum per edictum signato termino, vel intra illum conuenciat, vel dissentiat. Quod si pretempore vocatus non comparuerit intra terminum præfixum, nec probauerit legitime impeditum esse, non est amplius audiendus; quamvis quadrimestre transactum non est. Aug. Barbosa supra. num. 21. At si comparuerit signato termino, & contraxerit, permutatio effectum habere non potest. Neque opus est patrono contradictionis legitimam causam probare, quoniam enim à contraria parte non probatur irrationabiliter contradicere, de iuribus à suo iure non potest, si ratio conuincat, præf. cap. 36. n. 9. tradit Garcia 11. p. de benef. c. 3. n. 21. & 27. Quamuis Staphil. de liter. grat. tit. de modo, & forma imperator. §. de iurispatriatus permutat. num. 3. Zerola in præf. Episcopi. 1. part. verbo iurispatriatus. §. 6. Rebuff. in præf. tit. de rebus permutat. numer. 21. Lessius lib. 2. cap. 34. num. 198. affirmat ex stylo, vltimo communis in permutacionibus beneficiorum non requiri consensum patroni, sed sufficere quod ad consentiendum vocetur; sed admittendum non est; nisi cum probatur permutacionem in magnam Ecclesiæ utilitatem eedere, & patrimonium nullam contradictionis legitimam causam habere; alias inutilis esset requisitius, si eius consensu necessarius non esset, vt bene Azonius de iho. c. 29. q. 6. & 32.

5 Quarto extendit ad beneficia reseruatia; ratione enim reseruationis impediti non potest permutatio, si fiat ex consensu referentium. Debes tamen reseruationis mentionem facere, aliis nulla erit permutatio, vt ipse non declarata beneficii qualitate, qua si exprimeretur forte non permitteretur permutatio: sic alius relatis, Azor. 2. p. lib. 7. cap. 29. quæst. 10. circa finem.

6 Quinto extendunt aliqui ad beneficia litigiosa, sic inquit Rebuff. in præf. benef. 2. part. tit. de permutat. num. 33. eo quod ex permutacione beneficii litigiosi nullum Ecclesiæ detrimentum pœueniat, dummodo is, in quem est beneficium translatum, potentior non sit. Ceterum hæc extensio admittenda non est; quia durante lite beneficia conferri non possunt. c. 1. & 2. vs. lite pœueniat. in 6. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 5. Flamin. lib. 2. q. 3. à n. 21. Barbosa alleg. 69. n. 19.

7 Sexto extenditur ad beneficia nudum possessa, modo tamen ius in illis habeas; quia iam habes ius, & titulum, quem potes in alterum transferre. Garcia 11. p. c. 4. n. 15. Barbosa alleg. 69. num. 17.

8 Supradicta procedunt, esto vobis beneficium pro pluribus permutares, nisi aliis ea plura habeas esse impeditus; quia vnum beneficium pluribus æqualiter potest: sic alius relatis Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 12. Rebuff. tit. de permutat. n. 40. Nauar. consil. 43. de simonia. n. 3. Garcia 11. part. c. 4. n. 14.

9 Duplex restat difficultas. Prima de beneficiis vnitis. Secunda de beneficiis expectatis, an inquam hæc permutari possint.

Circa primam difficultatem, si beneficium beneficio vnitum sit, clarum est permutari non posse, nisi permutato eo beneficio cui est vnitum; quia accessorium naturam sequitur principalis: & quia mediante vnione definit esse beneficium, & sit prædium illius, cui vnitur: sic Gonzalez gloss. §. 5. 7. sub n. 11. 14. 22. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 7. Garcia 11. p. c. 4. n. 24. At si beneficium monasterio, alterive loco pio vnitum sit, permutari non poterit vnione non dissoluta. Quare vt locum habeat permutatio, dissolui vnio debet: quod qua ratione fieri possit, ex his, que dicemus de vnione, constabit.

10 Verum si beneficium vnitum sit, neque vnio habeat effectum; & eo quod facta sit sine præiudicio possidentium, iuxta Trident. sess. 24. c. 15. ad finem de reseruat. & possidentes adhuc viuunt, omnino dicendum est neque resignari, neque permutari hæc beneficia posse. Nam si in his beneficiis vnitis daretur resignatio, aut permutatio, impediti posset vnionis effectus. Item illa beneficia sunt iam affecta eo ipso quod possident illa reliquerit, non igitur in aliam tertium possidentem transferri possunt, & ita ex communi sententia firmat Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 7. Sanchez. lib. 7. in decal. c. 29. n. 171. Flamin. lib. 2. q. 9. n. 2. Garcia 11. p. c. 4. n. 27. & alij apud ipsos.

11 Hoc tamen intelligendum est de vnione beneficii certi & determinati. Quia hæc determinatio necessaria est, vt locus prius, cui beneficium vnitum est, ius ad illud beneficium habeat, illique sit annexum; sic alius relatis, Garcia num. 37. Secus si indeterminatum beneficium vnitum esset, vt fuit vnitum in Hispania sancto inquisitionis officio beneficium primo vacaturum in omnibus cathedralibus, & collegiatis Ecclesiis, non impedit resignacionem, & permutacionem cuiuslibet in particulari, cum nullum in particulari effectum vnitumque sit. Gonzalez gloss. 14. n. 12. Hieron. Gab. conf. 199. num. 1. Garcia 11. p. cap. 4. num. 38.

12 Deinde intelligi debet de beneficio certo vnio absolue, scilicet si vniretur sub conditione, quod per cessum, vel decessum,

vel resignacionem vacaret. Nam ex hac vnione non impeditur resignatio in fauorem, seu permutatio. Quia in decreto odioso vacationis sub cessu, vel decessu, cessus prius, & non conditionalis intelligitur. Putes de iur. 3. 4. à n. 1. lib. 1. Gonzal. gloss. 14. n. 8. & sub resignacione resignatio simplex, & non conditionalis, qualis est permutatio. Sic Putes de iur. 3. 5. 7. à n. 1. lib. 1. Gonzal. n. 9. Garcia 11. p. c. 4. n. 39.

13 Hæc limitari debent casu quo coram Pontifice resignasset, vel permutasset beneficium vnium vnione declarata. Nam si ipse tunc resignacioni, seu permutacioni consentiret; permutare beneficium posses, quia effectus vnionis pro illa vice tenetur suspendi. Neque necessarium est derogare regulæ de tollendo iure quæsitio; quia non videtur per hanc resignacionem, seu permutacionem ius confidabile illi, eo quod possit contingere, quod resignarius obeat prius quam resignans, & sic suspendendo effectum vnionis vnio acceleretur. Sic Putes de iur. 3. 5. 7. Flamin. de resignat. lib. 2. quæst. 9. n. 8. Mandos. in præf. de signatura grat. tit. de renunciat. col. 4. Garcia 11. part. cap. 4. n. 29. Gonzal. glossa 5. §. 7. à n. 137. Azor. 3. p. lib. 7. cap. 2. quæst. 8.

14 Sed quid si de facto nulla facta mentione vnionis hæc beneficia vnita tenentur permutare, seu resignare? Et quidem si resignatio esset simplex, clarum est vnionem intrare, nec te posse ad beneficium redire. Tum quia facta illa absoluta dimissione subintravit vnio, Flamin. Paris. lib. 2. q. 9. à n. 22. Garcia 11. p. c. 4. n. 34. At si resignatio est in fauorem, seu ex causa permutacionis, communiter doctores distinguunt. Vel sciens vnionem resignasti, vel illam ignorans; si sciens resignasti, affirmant subintrare vnionem, nec tibi esse redditum ad beneficium. Quia ob illam iniquam resignacionem beneficium vacauit. Scire namque debebas, te non posse in alterum beneficium transferre: si ergo hæc scientia non obstante resignasti, tenebit resignatio ea parte, qua te beneficio priuat. Quia hanc priuationem illa resignacione conuincis voluisse. Facta autem illa priuatione, & beneficii dimissione, nihil est quod vnionis effectum impediatur. Verum si ignorans vnionem resignasset, cum tunc non conuincaris beneficium voluisse dimittere, nisi sub ea conditione, quod alteri conferretur, & hæc conditio impleri non possit ob vnionem. Non est cur beneficio priuetis, aut cur vnioni locus detur. Flamin. lib. 2. q. 9. à n. 20. Garcia 11. p. de benef. c. 4. num. 36.

15 Circa secundam difficultatem de beneficiis expectatis, an inquam hæc permutari possint, v. g. electus præsentaturque es ad beneficium, vel habes à Pontifice mandatum de prouidendo in primo beneficio vacaturo, poteris ne cum alio simili iure, vel cum beneficio permutare? Respondeo te posse, si legitima adest superioris autoritas; sicut enim beneficia per reciprocam resignacionem transferuntur, cor non iura ad beneficia transferri similiter poterunt, si legitimus superior conferret? Quis autem hic sit, statim subiiciemus.

16 Nunquam tamen permutatio contingere potest beneficii realis cum beneficio ficto, v. g. habes beneficium, quod optas in alterum beneficium carentem transferre, & vt facilius hanc translationem perficias, fingis alium beneficium habere, & cum illo beneficio ficto tuum reale permutas, nulla est permutatio. Quia permutatio generatur sumpta est certæ rei ad alteram mutua præstatio. l. 1. ff. de rebus permutat. At beneficium fictum beneficium non est, ergo capax esse non potest permutacionis. Ergo illa translatio resignatio est in fauorem, tamen si facta fuerit sub titulo permutacionis. Azor. 2. p. in ff. moral. lib. 7. c. 29. q. 17. & c. 30. q. 16. Lessius lib. 2. c. 35. n. 200. Quat. 1. de 101. lib. 4. de simon. c. 30. n. 19. Neque obstat sic permutanti nullam fieri iniuriam, cum ipse sciens alium beneficio carere cedat beneficio, quod obtinere poterat: ob quam rationem Rebuff. in præf. benef. 3. p. tit. de perm. num. 14. sentit hanc permutacionem fieri posse. Non inquam obstat; quia facta permutacione rei ad rem, potest vnus ex permutantibus rei sibi transferendæ eedere. At si de facto nulla est; que transferatur res, non permutacionem celebrabit, sed donationem. Non igitur permutatio esse potest beneficii realis ad beneficium fictum. Adde superiorem in hac parte non consentire: ipse enim resignacioni ex causa permutacionis consentit, quia sic credit celebrari. Ergo non consentit resignacioni in fauorem, que re ipsa celebratur. Ergo illa resignatio nulla est. Quod à fortiori procedit si coram ordinario fiat, vt constat ex constitut. Pij IV. incipiente, Ad cuius aures: vbi has permutaciones fictas irritas esse declarat.

§. III.

Cuius autoritate beneficia sint permutanda, & qui ea permutare possunt.

- 1 Propria autoritate non possunt beneficia permutari.
- 2 Necessario auctoritas superioris expostulatur.
- 3 Vicarius ex vnione vicariatus non habet hunc potestatem.
- 4 Si vicario conceditur potestas admittendi resignaciones ex causa permutacionis, verius est beneficia conferre posse.

- 5 Capitulum sede vacante qualiter possit recipere resignationes beneficiorum ex causa permutationis.
- 6 Beneficiorum reservationum permutationem non potest Episcopus admittere.
- 7 Beneficiis sitis in quibus diocesis ab utroque Episcopo resignatio admittenda est.
- 8 Coram ordinario non potest fieri permutatio beneficij mundum acquisiti, Neque beneficium cum pensione.
- 9 Alia remittuntur.
- 10 Dispensatus ad unum beneficium, verius est non posse cum alio simili permutare.

1 Propria autoritate beneficia permutari non possunt. Quia sic caucit *c. quassum. c. pensit. de rerum permur. & eradunt doctores ibi, & in c. 1. eod. tit. in 6. & clem. 1. de rerum permur.* Meritoque hac permutatio est prohibita, ne clerici avaritiae studeant, neve de beneficiis tanquam de rebus profanis disponant, neve Ecclesiae damnum inferant, illi ministris ineptos designando.

Sed an haec permutatio propria autoritate facta labem simoniae contineat, & vacationem beneficij constituat. *tract. de vitio religionis opposita. disp. ut. de simon. punct. 15.* definitur: ibi enim relictum est & labem simoniae continere, & vacationem beneficij mereri.

2 Igitur autoritate superioris permutatio facienda est, sed cuius superioris? ibidem resoluimus, esse qui potestatem habet in illo beneficio instituendi, & destituendi. Quia permutatio est vitium beneficij depositio, & alterius acquisitio. Ergo permutacionem admittens autoritatem habere debet amovendi a competuntibus beneficia, & potestatem ea conferendi. Vnde si inferior Episcopo hanc potestatem habet vel ex consuetudine, vel ex privilegio, coram illo fieri permutatio poterit. *Azor. lib. 7. c. 29. q. 4. Barb. alii relatis alleg. 64. n. 4.*

3 Vicarius Episcopi ex ratione vicariatus non habet hanc potestatem; quia non habet potestatem beneficia conferendi, indiget ergo speciali mandato ut per *tex. in cap. quassum, de rerum permur.* docent Rebuff. *praxi beneficior. tit. de vicario. n. 104. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 4. Garc. de benef. 1. p. c. 4. n. 74. Barb. all. g. 34. n. 66.*

4 Sed an si vicario concedatur potestas admittendi resignationes ex causa permutationis possit beneficia competuntibus conferri? Negat Rebuff. *supra.* & Barbosa *n. 68.* eo quod resignatio beneficij quid distinctum est a beneficij collatione. Contrarium verius existimo: nam licet sint distincta, sunt tamen omnino connexa: cum enim beneficium resignas ex causa permutationis, ea conditione resignas, vt competuntanti concedatur: superior igitur admittens hanc resignationem eo ipso admittit conditionem: quo modo ergo illam admittere potest, si potestatem non habet ea beneficia conferendi, vel saltem obligandi collatorem, vt conferat?

5 Capitulum sede vacante potest recipere resignationes beneficiorum ex causa permutationis, si eorum collatio ad ipsum pertineat: tradunt cum. *Glossa in clem. 1. de rerum permur.* Doctores communiter. At si solius Episcopi electio, seu praesentatio beneficiorum sit, nequaquam capitulum poterit resignationes ex causa permutationis admittere. Quia non potest admittere, nisi admittendo conditionem, vt competuntanti conferatur, quod sibi datum non est: sic pluribus relatis Garcia *11. p. de benef. 4. n. 75.* Verum si Episcopus horum beneficiorum resignationes admisisset, & antequam ea competuntantibus conferret, e vita decederet, posset capitulum sede vacante ea competuntantibus dare, quia admissa resignatione beneficiorum collatio necessaria est. *c. de rerum permur. in 6. & clem. 1. eod. tit. & capitulum Episcopo succedit in his quae sunt necessitatis, & obligationis. Garc. supra. n. 81.*

6 Dixi permutacionem faciendam esse coram illo Superiore, qui potestatem habet in illo beneficio instituendi & destituendi. Vnde cum in beneficiis reservatis non habeat Episcopus hanc potestatem, non enim potest ea competuntantibus conferre, nequaquam hanc resignationem ex causa permutationis poterit admittere: sic aliis relatis Garcia *11. p. de benef. c. 4. n. 82. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 10. & 16. Tusc. concl. 30. Mantica de tacitis & ambiguis convent. 1. 5. tit. 9. a. n. 11.*

7 Eadem ratione si beneficia sita essent in diversis diocesis, non posset resignatio ex causa permutationis fieri coram vno tantum Episcopo, sed necessario uterque Episcopus, ad quos illorum beneficiorum collatio pertinet, intervenire debent. *Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 8. Aug. Barb. all. g. 69. n. 20.*

8 Ex eodem fundamento conuincitur non posse coram Episcopo, seu ordinario fieri permutacionem beneficij nondam acquisiti. Quia ordinariis datum non est ius ad beneficium ex vno in alium transferre. Sic ex communi sententia docet Flaminio *lib. 2. de resig. q. 21. & 23. Azor. lib. 7. c. 29. Garcia 11. p. c. 4. n. 17.* quamvis Lesho *lib. 2. c. 34. n. 129.* contrarium non videatur improbabile. Item neque potest beneficium cum pensione coram ordinario permutari, neque pensiones inter se tamen potestatem haberent competuntantes illas in alios transferendi. Quia ordinariis sola beneficiorum permutatio concessa est, non autem pensionum, quae pro-

prie beneficia non sunt. *Azor. 1. p. l. 8. c. 12. q. 8. Vgol. de officio Episcopi. c. 50. §. 10. n. 4. Garc. 1. p. c. 4. n. 18.*

9 Sed an coram ordinario possit fieri permutatio beneficiorum compensata fructuum inaequalitate, solutione pensionis, vel pecunia, late examinamus *dicta disp. de Simon. punct. 16.*

Quoad eos qui permutare beneficia possunt: vide dicta Superiori punct. §. 3. & 4.

10 Solum est aliquis difficultas, an dispensatus ad unum beneficium possit cum alio simili permutare? Videtur posse: sic aliis relatis Francus in *c. non potest. §. illud. n. 6. & 7. de praebenda. lib. 6. And. Gambat. in c. de rerum permur. lib. 6. n. 79.* Ratio esse potest. Quia permutans moraliter loquendo dicit non potest de nouo beneficium accipere, sed beneficium beneficio succedere: neque de causa prohibitis acquirere non prohibetur permutare, vt pluribus exorant Tiraq. *de utroque tractu §. 31. gloss. 2. n. 11. Mol. de Hispan. primogen. lib. 4. c. 5. a. n. 47.*

Nihilominus contrarium est dicendum, non solum ex stylo curiae, vt placuit Rotae *de c. 1. de filijs presbyter. in nouis crescent. de c. 1. num. 6. & 7. de reb. Eccles. non alien. Gonz. gloss. 14. n. 16.* Sed etiam de rigore iuris. Nam dispensatio est odiosa, neque trahenda ad alia praeter concessa, vt colligitur ex *dicto cap. non potest. de praebendis in 6. & cap. ordinarij. de officio ordinarij. in 6. clem. si plures. de praebendis; & tradit Azor. 2. p. lib. 7. cap. 29. q. 14.* Cum ergo ad habendum beneficium quod dimittis dispensatus sis, non poteris loco illius aliud ex vi dispensationis subrogare.

§. IV.

De conditionibus in permutatione seruandis.

- 1 Seruanda sunt conditiones pro resignatione apposita.
- 2 Mentionem obtentorum faciendam non esse de rigore iuris, sed de stylo tenet aliqui.
- 3 Verius est utroque titulo sciendam esse.

1 Clarum est seruandas esse conditiones pro resignationibus requisitas; quia permutatio est propria beneficij resignatio. Solum de illa conditione, quae in resignationibus coram Pontifice expostulatur, nempe quod fiat mentio obtentorum beneficiorum, est difficultas, an in permutatione acquiratur.

2 Fred. Gen. *tract. de permur. q. 18.* quem refert, & sequitur *Azor. 2. p. lib. c. 29. q. 27.* existimat de iure mentionem faciendam non esse, bene tamen de stylo curiae. Prioris patris ratio est: quia canones, & iura decernunt mentionem obtentorum faciendam esse in imperatione beneficiorum, & illorum dispensatione. Quia est res odiosa, & ambitiosa. At permutatio non est propria beneficij acquisitio, cum non addatur beneficium beneficio, sed est noui beneficij in locum prioris subrogatio. Ergo non est in hac permutatione mentio obtentorum facienda. Deinde in permutatione collatio non est gratuita, sed obligatoria. At solum in collatione gratuita est mentio obtentorum facienda. Ergo non in permutatione. Et consummari potest, quia ea de causa cum es electus, aut praesentatus ad beneficium a Pontifice conferendum, non tenet mentionem facere de obtentis; quia collatio est tibi debita. *Respon. de c. 300. par. 1. diuers. Garc. statim referendus.* Cum ergo in permutatione hoc debuit inueniatur, nullatenus mentio obtentorum erit necessario facienda. Secundam partem de stylo curiae testantur plures Doctores. *Bell. tract. de permur. 3. p. q. 2. num. 120. Rebuff. praxi. tit. de permur. n. 34. & 35. Garcia 11. p. de benef. 4. a. n. 89.*

3 Nihilominus verius credo, non solum ex stylo curiae, sed etiam de rigore iuris hanc mentionem faciendam esse: sic Garcia *11. p. de benef. c. 4. n. 89.* Quia verè & proprie in permutatione beneficium imperatur; tamen ex titulo permutationis, & quia forte qui dignus, & idoneus est ad unum beneficium, non est ad aliud, vel ad plura, si cum pluribus permutatur. Neque absolute collatio beneficij debita est competuntantibus, nisi supposita resignationis admissione, quam conferens non tenetur semper admittere. Secus vero est in institutione ob praesentationem: quia institutio absolute est debita, eo quod instituentis consensus ad praesentationem non requiratur.

§. V.

Qualiter vacent beneficia permutata.

- 1 Vacant eo ipso, quo superior dispositionem admittit.
- 2 Proponitur questio grauis.
- 3 Sub distinctione respondetur.
- 5 Ex vacatione per resignationem ex causa permutacionis inueniatur optio, & expectantia.

1 Eo ipso quo apud Superiorem beneficium deponis, Superiorque depositionem admittit, tamen si competuntanti beneficium

DE
PASTORALIS
TOR
II